

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 10C/85/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3712208829
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Júlia Stuhlmann – Podobová
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2014:3712208829.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Považskej Bystrici samosudca Mgr. Júlia Stuhlmann-Podobová v právnej veci navrhovateľa PRIMA ŠPORT, občianske združenie, so sídlom Považská Bystrica, Tatranská 298, IČO: 34 057 595, proti odporcovi SPP - distribúcia, a.s. so sídlom Bratislava, Mlynské nivy 44/b, IČO: 35 910 739, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou AKMG, s.r.o. Dolná 6A, Banská Bystrica zastúpená Mgr. Matúšom Gémešom, o vypratanie nehnuteľnosti, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý vypratať časť parcely E. Č.. XXXX/XXX E.. Ú.. S. C. odstránením plynového vedenia, ktoré je zakreslené na znaleckom nákrese v časti vyznačenej červenou farbou spracovaného T. P.. U. K. dňa 28. 8. 2013, a to do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi trovy konania 99,50 Eur z titulu zaplateného súdneho poplatku a 146,34 Eur z titulu zaplateného znalečného, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ podal na tunajší súd návrh, ktorým sa domáhal vypratať časť parcely KNC č. XXXX/XXX E.. Ú.. S. C., odstránením plynového vedenia. Uviedol, že v rámci územného konania vo veci návrhu navrhovateľa o výstavbu viacúčelovej športovej haly na predmetnom pozemku na základe vyjadrenia SPP a.s. zistil, že cez predmetný pozemok prechádza plynové potrubie. Odporca má v majetku a správe tento plynovod prechádzajúci cez pozemok E. Č.. XXXX/XXX E.. Ú.. S. C., ktorý pozemok je vo vlastníctve navrhovateľa. Vzhľadom k tomu, že existencia plynového potrubia na pozemku znemožňuje ďalšie nakladanie s ním, najmä realizáciu stavby na pozemku, vyzval navrhovateľ odporcu k odstráneniu protiprávneho stavu realizáciou preložky a teda k odstráneniu plynového potrubia z pozemku. Na výzvu navrhovateľa o odstránenie plynového vedenia reagoval odporca tak, že realizácia preložky je vyvolanou investíciou, pričom náklady s tým spojené má znášať navrhovateľ ako vlastník pozemku. Navrhovateľ poukazuje na skutočnosť, že pri realizácii stavby plynového zariadenia neboli dodržané podmienky stavebného povolenia pri umiestnení stavby a táto bola realizovaná v rozpore so stavebnou dokumentáciou žiadal návrhu vyhovieť.

Odporca žiadal návrh zamietnuť ako nedôvodný, poukazujúc na to, že odporca neužíva pozemok navrhovateľa bez právneho dôvodu. Tvrdil, že mu patrí právo vyplývajúce z vecného bremena, pretože plynové zariadenie bolo vybudované za účinnosti zákona č. 67/1960 Zb., ktorý plynárenským podnikom priznával právo stavať a prevádzkovať plynárenské zariadenia na cudzích nehnuteľnostiach. V spojení so zák. č. 79/1957 Zb. je toto oprávnenie považované za vecné bremeno, ktoré sa nezapisovalo do katastra nehnuteľnosti a je podľa § 96 ods. 4 Zák. č. 251/2012 Zb. zák. o energetike zachované až do súčasnosti. Poukázal tiež na to, že predchádzajúci vlastník dotknutej nehnuteľnosti, ktorým bolo Mesto Považská Bystrica o umiestnení stavby a jej realizácii vedel, čoho dôkazom sú aj vyjadrenia pôvodného vlastníka v rámci územného, stavebného resp. kolaudačného konania. Zdôraznil, že

predmetná stavba plynovodu bola riadne povolená a stavebným úradom riadne skolaudovaná. Mal za to, že ak by súd dospel k názoru, že k vzniku zákonného vecného bremena nedošlo, odporca stavbu plynového zariadenia umiestnil na dotknutú nehnuteľnosť s vedomím a súhlasom jej vtedajšieho vlastníka a nehnuteľnosť neprerušene užíva po dobu dlhšiu ako 10 rokov, ktorá postačuje na to, aby právo zodpovedajúce vecnému bremenu vydržal. K požiadavke vypratania nehnuteľnosti odstránením plynovodu zároveň uviedol, že verejný záujem na riadnom zabezpečovaní distribúcie zemného plynu dotknutým odberateľom v Meste Považská Bystrica v tomto prípade prevyšuje záujem súčasného vlastníka na stavebnom využití danej parcely.

Okresný súd rozsudkom 10C 85/2012-126 zo dňa 23.12.2013 rozhodol o povinnosti odporcu vypratať časť parcely E. Č.. XXXX/XXX E.Ú.. S. C. odstránením plynového vedenia, ktoré je zakreslené na znaleckom nákrese v časti vyznačenej červenou farbou spracovaného znalcom P. U. K. dňa 28.08.2013, a to do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi trovy konania 99,50 Eur z titulu zaplateného súdneho poplatku a 146,34 Eur z titulu zaplateného znalečného, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v zmysle zákona č. 70/1998 Zb., ako aj zákona č. 656/2004 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z. oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ktoré vznikli pred ich účinnosťou, zo zákona č. 67/1960 Zb. zostali nedotknuté, preto vlastníci pozemkov sú povinní rešpektovať takýto stav a trpieť výkon takéhoto oprávnenia a znášať užívanie nehnuteľnosti v prospech odporcu. Podľa zákona č. 67/1960 Zb. totiž v takýchto prípadoch vzniklo vecné bremeno, z ktorého odporca je oprávnený užívať cudziu vec a navrhovateľ je povinný trpieť výkon tohto zákonného vecného bremena spočívajúceho v obmedzení užívať nehnuteľnosť. V danom prípade však bolo znaleckým dokazovaním preukázané, že stavba nebola odporcom realizovaná v súlade s rozhodnutím o prípustnosti stavby, pretože bolo zistené, že plynové potrubie je prevedené v teréne v rozpore s trasou plynovodu, navrhovanou podľa projektu v stavebnom konaní, a preto plynárenské zariadenie nebolo realizované v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby a odporcovi tak nevzniklo oprávnenie k cudzej nehnuteľnosti v zmysle citovaných ustanovení zákona. Na základe toho navrhovateľ nie je povinný trpieť obmedzenie vlastníckeho práva, a preto prvostupňový súd návrhu na vypratanie predmetnej nehnuteľnosti podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyhovel. Doplnil, že verejný záujem na riadnom zabezpečení distribúcie zemného plynu odberateľom nebude ohrozený, pretože technické riešenie realizácie preložky umožní ďalej distribuovať zemný plyn.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie odporca. Namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že odporcovi nemohlo vzniknúť oprávnenie k cudzej nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 67/1960 Zb. („plynárenský zákon“), nakoľko bolo zistené, že potrubie je prevedené v rozpore s trasou plynovodu, navrhovanou podľa projektu schváleného v stavebnom konaní. Uviedol, že konštatovaním, že stavba bola umiestnená v rozpore s projektovou dokumentáciou, súd prvého stupňa preskúmal správnosť kolaudačného rozhodnutia predmetnej stavby. V zmysle ust. § 135 ods. 2 O.s.p. otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám. Ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza. Súdu vytýkal, že nerešpektoval a nevychádzal z kolaudačného rozhodnutia, č.k. ŽP0070/96-327.4-A/2-ZI. zo dňa 25.03.1996, že stavba plynárenského zariadenia bola zrealizovaná v súlade s podmienkami územného rozhodnutia, stavebného povolenia a neodporuje ustanoveniam stavebného zákona. Na preskúmanie zákonnosti kolaudačného rozhodnutia súd prvého stupňa v danej veci nemal oprávnenie. Zdôraznil, že podľa ust. § 22 ods. 1 písm. a) plynárenského zákona prislúchalo plynárenským podnikom oprávnenie zriaďovať a prevádzkať na cudzích pozemkoch v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby plynovodné siete. Ak je rozsah alebo obsah oprávnenia podľa odseku 1 sporný, vymedzí ho povoľujúci orgán (§ 22 ods. 4). Ak by bol rozsah vecného bremena s poukazom na odklon od naprojektovanej trasy plynárenského zariadenia sporný, bol tento rozsah následne vymedzený kolaudačným rozhodnutím, ktorým príslušný správny orgán rozsah vecného bremena určil. Uviedol, že podľa ust. § 22 ods. 3 veta prvá elektrizačného zákona oprávnenia podľa odseku 1 vznikajú povolením na stavbu vedenia a zanikajú zrušením vedenia. Oprávnenia, predstavujúce vecné bremená podľa plynárenského a elektrizačného zákona, vznikali povolením na stavbu vedenia. Z vyššie uvedených ustanovení nevyplýva, že vecné bremeno nevznikne, ak sa plynárenský podnik pri realizácii stavby odkloní od naprojektovanej trasy plynárenského zariadenia. Mal za to, že z pohľadu vzniku vecných bremien podľa plynárenského a elektrizačného zákona je dôležitou skutočnosť, že zariadenie bolo vybudované na pozemku, na ktorom

bolo jeho umiestnenie povolené rozhodnutím o prípustnosti stavby (stavebným povolením). Zastával názor, že napriek odchýleniu sa od naprojektovanej trasy plynovodu vzniklo odporcovi oprávnenie mať plynárenské zariadenie umiestnené na mieste, na ktorom sa nachádza, t. j. vzniklo vecné bremeno v zmysle ust. § 22 plynárenského zákona v spojení s ust. § 22 elektrizačného zákona, pričom sporný rozsah vecného bremena bol vymedzený príslušným kolaudačným rozhodnutím. Zdôraznil, že nezohráva úlohu skutočnosť, že pri samotnej realizácii došlo k odklonu od naprojektovanej trasy. Poukázal na to, že k zmene trasy pri realizácii akejkoľvek líniovej stavby dochádzalo a dochádza pravidelne, a to napríklad z dôvodu zistenia nevhodného podložia, či existencie iných inžinierskych sietí a ďalších okolností, ktoré projektant pri príprave projektovej dokumentácie nemohol a nemôže predvídať. Tieto skutočnosti a všetky ďalšie okolnosti konkrétneho prípadu potom príslušný správny orgán vyhodnocuje v rámci kolaudačného konania. Vyslovil názor, že pokiaľ súd prvého stupňa tvrdí, že vecné bremeno podľa plynárenského a elektrizačného zákona, spočívajúce v oprávnení odporcu mať umiestnené plynárenské zariadenia na mieste, na ktorom sa nachádza, nevzniklo a vznik vecného bremena nebol viazaný na zrealizovanie stavby, mal odporcovi uložiť povinnosť maximálne tak presunúť zariadenie z miesta vyznačeného na znaleckom nákrese červenou čiarou na mieste, na ktorom malo byť umiestnené podľa projektovej dokumentácie, ktoré miesto je vyznačené na znaleckom nákrese zelenou čiarou. Takéto rozhodnutie by mohlo síce byť označené za formalisticky správne, na pripustenie tohto výkladu by de facto znamenalo reálne znemožnenie aplikácie príslušných ustanovení o vzniku vecných bremien podľa plynárenského, elektrizačného a dokonca aj stavebného zákona, pretože by spôsobilo, že vecné bremeno vzniklo a mohlo vzniknúť len v prípade, ak bola stavba umiestnená absolútne presne podľa projektovej dokumentácie vypracovanej pre účely vydania stavebného povolenia. V odvolaní tiež nesúhlasil s tým, ako sa prvostupňový súd vysporiadal s argumentáciou odporcu o alternatívnom nadobudnutí práva k pozemku navrhovateľa vydržaním. Poukázal na to, že plynárenské zariadenie bolo na pozemkoch navrhovateľa zrealizované s vedomím a súhlasom právneho predchodcu navrhovateľa (Mesto Považská Bystrica) a odporca svoje právo mať zariadenie umiestnené na cudzom pozemku na mieste znázornenom na znaleckom nákrese červenou čiarou, nerušene využíval po dobu dlhšiu ako 10 rokov, postačujúcou na vydržanie práva vecného bremena v zmysle ust. § 134 Občianskeho zákonníka. Vyslovil názor, že argumentácia súdu prvého stupňa o aplikácii § 26 elektrizačného zákona, ktorý sa vzťahuje výlučne na vecné bremená, ktoré vznikli v zmysle predpisov plynárenského a elektrizačného zákona, neobstojí. Namietal tiež, že výrok napádaného rozhodnutia ukladá odporcovi povinnosť „vypratať časť parcely E. L. Č.. XXXX/XXX, E.Ú.. S. C., no v rozhodnutí nie je presne špecifikované, akú časť parcely má odporca vypratať. Napádané rozhodnutie je preto nepreskúmateľné a nevykonateľné. Navrhol preto, aby krajský súd rozsudok okresného súdu zmenil a návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

Odporca namietal, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odporca predovšetkým namietal záver súdu prvého stupňa, že odporcovi nemohlo vzniknúť oprávnenie k cudzej nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 67/1960 Zb. („plynárenský zákon“), nakoľko bolo zistené, že potrubie je prevedené v rozpore s trasou plynovodu, navrhovanou podľa projektu schváleného v stavebnom konaní.

Krajský súd v Trenčíne rozsudok prvostupňového súdu zrušil a vec mu vracia na ďalšie konanie. Uviedol, že pokiaľ v danej veci bola stavba plynárenskej prípojky povolená, vecné bremeno nepochybne vzniklo. Tento záver vyplýva z tzv. prezumpcie správnosti správneho aktu, ktorý vyvoláva zamýšľané právne dôsledky. Keďže stavba bola povolená postupom podľa stavebného zákona (tento postup namietaný nebol), nie je možné o odstránení takejto stavby rozhodovať ako o stavbe zriadenej bez stavebného povolenia alebo v rozpore s ním. V tomto smere nemožno neposkytnúť ochranu tomu, kto stavbu v rozsahu, vyplývajúcom z povolenej stavby, postavil.

Ďalej odvolací súd uviedol, že to, či vyvolalo zamýšľané právne dôsledky (vo vzťahu k existencii vecného bremena) aj plynové potrubie realizované v rozpore s trasou plynovodu podľa projektu v stavebnom konaní, za existencie vydaného kolaudačného rozhodnutia, nebolo prvostupňovým súdom posudzované. Vzhľadom na to, že skutkové a na ne nadväzujúce právne závery súdu prvého stupňa sú zatiaľ predčasné, a teda nesprávne, krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je prvostupňový súd vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 226 O.s.p. viazaný.

Súd vykonané dokazovanie výsluchom zástupcov účastníkov konania, oboznámením sa s obsahom stanov občianskeho združenia navrhovateľa, výpisom z F. Č.. XXXX E.. Ú.. S.. C., kópiou katastrálnej mapy, kúpnu zmluvou a zmluvou o zriadení vecného bremena a dohodou o predkupnom práve zo dňa 7. 7. 2006, výpisom uznesenia zo zasadnutia mestského zastupiteľstva v Považskej Bystrici konaného 22. 6. 2006, výzvou o odstránenie protiprávneho stavu zo dňa 26. 4. 2010, odpoveďou na výzvu o odstránenie protiprávneho stavu zo dňa 17. 5. 2010, spisom stavebného úradu - Obvodného úradu životného prostredia v Považskej Bystrici č. Ž.-XXX.X-B.-T., najmä stavebným povolením zo dňa 26. 9. 1991, rozhodnutím o povolení zmeny stavby pred jej dokončením zo dňa 24. 6. 1992, kolaudačným rozhodnutím č. Ž.-XXX.X-B.-T. zo dňa 25. 3. 1996, architektonickou štúdiou novostavby viacúčelovej športovej haly, rozhodnutím o umiestnení stavby protokol č. 220/1991/ZI zo dňa 24. 5. 1991, geometrickým plánom vypracovaným P.. C. S. zo dňa 13. 6. 2006, znaleckým nákrešom P.. U. K. zo dňa 28. 8. 2013, doplnil o spis stavebného úradu týkajúci sa kolaudačného konania a zistil nasledovné:

Navrhovateľ je vlastníkom parcely E. Č.. XXXX/XXX o výmere 4136 m² - zastavané plochy a nádvoría, ktorý je zapísaný na F. Č.. XXXX E.. Ú.. S. C..

Zo znaleckého nákreš P.. U. K., ktorý bol súdom v konaní ustanovený za znalca, súd zistil, že cez parcelu E. Č.. XXXX/XXX E.. Ú.. S. C. prechádza plynové potrubie, ktoré je umiestnené v rozpore s navrhovanou trasou plynovodu v stavebnom povolení podľa projektu - výkresu č. 1-15.91-10 zo dňa 26. 9. 1991. Červenou farbou je na znaleckom nákrese zakreslená trasa plynového potrubia, ktorý zákres bol prevedený jeho prekreslením z informačného systému SPP do aktuálneho mapového podkladu katastra nehnuteľností a je totožný so skutočným stavom v teréne. Zelenou farbou znalec vyznačil navrhovanú trasu plynovodu podľa projektu - výkresu č. 1-15.91-10 zo dňa 26. 9. 1991.

Výstavba plynovodu bola povolená stavebným úradom - Obvodným úradom životného prostredia v Považskej Bystrici, oddelenie územného rozvoja a stavebného poriadku, stavebným povolením č. Ž.-XXX.X-B.-T. zo dňa 26. 9. 1991 s tým, že v ňom boli stanovené podmienky projektu stavby tak, že trasa plynovodu bude vedená cez pozemky okrem iného aj parcelu E. Č.. XXXX/X E.. Ú.. S. C. uvedenú v rozhodnutí o umiestnení stavby protokol č. XXX/XXXX/ZI zo dňa 24. 5. 1991.

Z geometrického plánu P.. C. S. zo dňa 13. 6. 2006 súd zistil, že parcela KNC č. 5478/245 o výmere 4136 m² - zastavané plochy a nádvoría vznikla z parc. E. Č.. XXXX/X o výmere 4264 m² - zastavané plochy a nádvoría.

Rozhodnutím stavebného úradu zo dňa 24. 6. 1992 bola pod č. XXX/XXXX-XXX.X-B. povolená zmena stavby pred jej dokončením, avšak z obsahu rozhodnutia vyplýva, že sa zmena stavby netýkala realizácie stavby na pozemku E. Č.. XXXX/X E.. Ú.. S.Č. C..

Stavba plynovodu bola skolaudovaná Obvodným úradom životného prostredia Považská Bystrica, oddelením územného rozvoja a stavebného poriadku, rozhodnutím č. Ž.-XXX.X-B.-T. zo dňa 25. 3. 1996. Z odôvodnení rozhodnutia stavebný úrad konštatuje zistenie, že stavba bola postavená v súlade s dokumentáciou overenou stavebným úradom v stavebnom konaní a boli dodržané podmienky územného rozhodnutia o umiestnení stavby, stavebného povolenia a zmeny stavby pred jej dokončením.

Kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. 4. 1996.

Výkres č. 1-15.91-10 zo dňa 26. 9. 1991 je súčasťou projektovej dokumentácie, ktorá je obsahom spisu, v ktorom bolo vydané stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie pre stavbu plynovodu na dotknutom pozemku.

Po vykonanom dokazovaní súd zistil, že stavba plynovodu bola realizovaná na základe stavebného povolenia zo dňa 26. 9. 1991, teda za účinnosti zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvoje a využití vyhrievacích plynov /plynárenský zákon/. Tento zákon bol účinný od 1. 1. 1961 a zrušený bol 1. 7. 1998 zákonom č. 70/1998 Zb. zák.

Podľa § 22 ods. 1 písm. a/ Zák. č. 67/1960 Zb. plynárenským podnikom prislúchalo oprávnenie zriaďovať a prevádzkať na cudzích pozemkoch v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby plynové siete.

Podľa § 22 ods. 5 Zák. č. 67/1960 Zb. o oprávneniach uvedených v ods. 1, o náhrade škody za výkon týchto oprávnení, o vecných bremenách, o práve domáhať sa zmeny alebo preloženia plynovodnej siete, prípadne podzemného zásobníka a o konaní, platia obdobne predpisy o výrobe, rozvoде a spotrebe elektriny. Uvedené ustanovenie zákona odkazovalo na elektrizačný zákon č. 79/1957 Zb. o výrobe, rozvoде a spotrebe elektriny /elektrizačný zákon/.

Podľa § 22 ods. 3 zákona č. 79/1957 Zb. Oprávnenia podľa odseku 1 vznikajú povolením na stavbu vedenia a zanikajú zrušením vedenia. Ak nezriadil vedenie energetický podnik, nadobúda oprávnenia podľa odseku 1 aj iná organizácia štátneho socialistického sektora, ktorej bolo dané povolenie na stavbu vedenia (§ 32 ods.1). Oprávnenie podľa odseku 1 nadobúdajú organizácie štátneho socialistického sektora aj nadobudnutím správy vedenia.

Podľa § 22 ods. 4 zákona č. 79/1957 Zb. Ak je rozsah alebo obsah oprávnenia podľa odseku 1 sporný, vymedzí ho povolujujúci orgán.

Podľa § 22 ods. 5 Zák. č. 79/1957 Zb. povinnosť trpieť výkon oprávnení, okrem iného oprávnenie stavať a prevádzkať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby príslušné vedenie, viazne na dotyčnej nehnuteľnosti ako vecné bremeno.

Podľa § 26 zákona č. 79/1957 Zb. Vecné bremená podľa ustanovenia § 22 postihujú aj národný majetok; nezapisujú sa do pozemkových kníh a neplatia o nich predpisy o premlčaní a vydržaní.

Zákon č. 79/1957 Zb. bol zrušený zákonom č. 70/1998 Zb. zák. o energetike, ktorý nadobudol účinnosť 1. 7. 1998.

Podľa § 42 ods. 2 Zák. č. 70/1998 Zb. oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté.

Dňa 1. 1. 2005 nadobudol účinnosť zák. č. 656/2004 Z. z. o energetike, ktorým bol zrušený zákon č. 70/1998 Zb.

Podľa § 69 ods. 10 Zák. č. 656/2004 Z. z. oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté.

Ustanovenie § 69 ods. 10 Zák. č. 656/2004 Z. z. bolo zrušené od 1. 9. 2012. Od 1. 9. 2012 je účinný § 96 ods. 4 Zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike, podľa ktorého oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté, ak tento zákon neustanovuje inak.

Ustanovenie § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka upravuje, že vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečo sa zdržať alebo niečo konať. Práva, zodpovedajúce vecným bremenám, sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

Podľa § 151n ods. 2 Občianskeho zákonníka vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa. Vecné bremená podľa § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka vznikajú písomnou zmluvou na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Práva, zodpovedajúce vecnému bremenu, možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním), ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva, zodpovedajúceho vecným bremenám, je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa na vypratanie nehnuteľnosti odstránením plynového vedenia podľa znaleckého nákresu. Návrh odôvodňuje tým, že odporcom došlo k obmedzeniu vlastníckeho práva navrhovateľa v rozpore so zákonom, nakoľko podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona č. 67/1960 Zb. plynárenským podnikom prislúchalo oprávnenie zriaďovať a prevádzkovať plynové siete na cudzích pozemkoch len v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby.

V posudzovanej veci stavba predmetného plynovodu bola realizovaná na základe stavebného povolenia zo dňa 26.09.1991 za účinnosti zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvode a využití vyhrievacích plynov (plynárenský zákon), ktorý v ust. § 22 rieši oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam. V zmysle odseku 1 písm. a) citovaného zákonného ustanovenia vzniklo plynárenským podnikom oprávnenie zriaďovať a prevádzkať na cudzích pozemkoch v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby plynovodnej siete. Pokiaľ ide o vecné bremená v zmysle § 22 ods. 5, platia predpisy o výrobe, rozvode a spotrebe elektriny podľa elektrizačného zákona č. 79/1957 Zb. Energetickým podnikom tak podľa zákona č. 79/1957 Zb. patrilo vo verejnom záujme oprávnenie stavať a prevádzkať na cudzích nehnuteľnostiach v rozsahu vyplývajúcom z povolenej stavby elektrické vedenie, ako i malé stanice do rozvodu 30 m², s príslušenstvom (ďalej len „vedenie“), najmä zriaďovať na nehnuteľnostiach podperné body, prepnúť nehnuteľnosti vodičmi a umiestňovať v nich vedenie, vstupovať a vchádzať s vozidlami pri stavbe, prevádzke, opravách, zmenách alebo pri odstraňovaní vedenia na príchodové a priechodové cudzie nehnuteľnosti, ktoré sú vedením priamo dotknuté, odstraňovať a okliešňovať stromovie, prekážajúce vedeniu. Uvedené oprávnenia vznikli povolením na stavbu vedenia a zanikli zrušením vedenia; povinnosť trpieť ich výkon viazol na dotyčnej nehnuteľnosti ako vecné bremeno.

Zákonom č. 70/1998 Zb. o energetike, ktorým bol zrušený zákon č. 79/1957 (elektrizačný zákon), uvedené oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostali zachované, pokiaľ ich tento zákon neustanovil inak.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že navrhovateľ sa domáhal vypratania nehnuteľnosti odstránením plynového vedenia oprávnene. V zmysle citovaných ustanovení zákona č. 70/1998 Zb. ako aj zákona č. 656/2004 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z. oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ktoré vznikli pred ich účinnosťou, zo zákona č. 67/1960 Zb. zostali nedotknuté, preto vlastníci pozemkov sú povinní rešpektovať takýto stav a trpieť výkon takéhoto oprávnenia a znášať užívanie nehnuteľnosti v prospech odporcu. Zákonom č. 67/1960 Zb. totiž v takýchto prípadoch vzniklo vecné bremeno, z ktorého odporca je oprávnený užívať cudziu vec a navrhovateľ je povinný trpieť výkon tohto zákonného vecného bremena spočívajúceho v obmedzení užívať nehnuteľnosť. Vecné bremená, ktoré vznikli podľa § 22 ods. 1 písm. a/ zák. č. 67/1960 Zb. postihovali aj národný majetok a s poukazom na § 26 zák. č. 79/1957 Zb. sa nezapisovali do pozemkových kníh a neplatili o nich predpisy o premlčaní a vydržaní. Podľa citovaných ustanovení zákona by sa potom navrhovateľ nemohol úspešne domáhať od odporcu, aby vypratá nehnuteľnosť v jeho vlastníctve, pretože za predpokladu, že by odporca na jeho pozemku zriadil a prevádzkoval plynárenské zariadenie v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby, odporcovi by vzniklo oprávnenie vyplývajúce zo zákonného vecného bremena. V tomto prípade však bolo znaleckým dokazovaním preukázané, že stavba nebola odporcom realizovaná v súlade s rozhodnutím o prípustnosti stavby, pretože bolo zistené, že plynové potrubie je prevedené v teréne v rozpore s trasou plynovodu navrhovanou podľa projektu v stavebnom konaní a preto konštatujúc, že plynárenské zariadenie nebolo realizované v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby, nemohlo vzniknúť odporcovi oprávnenie k cudzej nehnuteľnosti v zmysle citovaných ustanovení zákonov. Vzhľadom k uvedenému navrhovateľ nie je povinný trpieť obmedzenie vlastníckeho práva a jeho návrhu v celom rozsahu vyhovel. Vydržanie práva vecného bremena je vylúčené s poukazom na § 26 zákona č. 79/1957 Zb.

Z ustanovenia zákona č. 67/1960 Zb. účinného v čase výstavby, a to § 22 ods. 1 písm. a) plynárenského zákona vyplýva, že oprávnenie stavať a prevádzkať na cudzích nehnuteľnostiach plynovodné siete, vzniká v rozsahu vyplývajúcom z rozhodnutia o prípustnosti stavby. V prípade plynovodných sietí nie je možné interpretovať predmetné ustanovenia plynárenského zákona izolovane od elektrizačného zákona, ktorý oprávnenia, predstavujúce vecné bremená, viaže na povolenie na stavbu vedenia. Aplikovateľné ustanovenia plynárenského zákona a elektrizačného zákona, upravujúce oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti. Stavebné povolenie číslo ŽP XXX/XXXX-XXX.X-B.-T. zo dňa 26.09.1991 podmienilo uskutočnenie predmetnej stavby tým, že trasa plynovodu bude vedená cez pozemky uvedené v rozhodnutí o umiestnení stavby. O návrhu na vydanie kolaudačného rozhodnutia pre predmetnú stavbu, pre ktorú bolo vydané stavebné povolenie a bola povolená zmena stavby pred dokončením, bolo stavebným úradom rozhodnuté tak, že užívanie predmetnej stavby bolo kolaudačným rozhodnutím číslo ŽP XXXX/XX-XXX.X-B.-T. zo dňa 25.03.1996 povolené.

Z uvedeného vyplýva, že vznik vecného bremena je viazaný na vydanie stavebného povolenia, opačný výklad by znamenal, že stavebník stavbu realizuje bez akéhokoľvek oprávnenia k cudziemu pozemku. Z dikcie zákona jednoznačne vyplýva, že vznik vecného bremena je viazaný na povolenie na stavbu, nie na povolenie na užívanie stavby. Pre vznik vecného bremena je rozhodujúce stavebné povolenie. Ak sa stavebník odkloní od naprojektovanej trasy povolenej v stavebnom povolení, nemožno tvrdiť, že vzniklo vecné bremeno, pretože takáto stavba nebola stavebným úradom povolená. Preto sa nemožno stotožniť s názorom odporcu, že z pohľadu vzniku vecných bremien podľa plynárenského a elektrizačného zákona je dôležitou skutočnosťou, že zariadenie bolo vybudované na pozemku, na ktorom bolo jeho umiestnenie povolené rozhodnutím o prípustnosti stavby / stavebným povolením / a že napriek odchýleniu od naprojektovanej trasy vzniklo oprávnenie mať plynárenské zariadenie umiestnené na mieste, na ktorom sa nachádza, t.j. že vzniklo vecné bremeno podľa § 22 plynárenského zákona v spojení s § 22 elektrizačného zákona. Vybudovanie stavby v rozpore so stavebným povolením / na úplne inom mieste ako bolo povolené / nemôže mať za následok vznik vecného bremena. Samotný odporca sa stotožňuje s tým, že vznik vecného bremena je viazaný na stavebné povolenie. Len stavebné povolenie je rozhodujúce pre vznik vecného bremena a následne kolaudačné rozhodnutie je z pohľadu vzniku vecného bremena bezpredmetné. Kolaudačnému rozhodnutiu v tomto prípade nepredchádzalo žiadne rozhodnutie o povolení zmeny stavby pred jej dokončením podľa stavebného zákona a stavebný úrad povolil užívanie stavby v rozsahu stavebného povolenia a nevymedzil v kolaudačnom rozhodnutí rozsah vecného bremena iným spôsobom než stavebné povolenie.

Súd nepreskúmaval stavebné ani kolaudačné rozhodnutie, ale faktom je, že stavebník podľa stavebného povolenia nepostupoval a zrealizoval stavbu na inom mieste než bola povolená, čo sám priznáva. Vlastník pozemku, ktorého vlastníctvo je chránené Ústavou SR, nemá inú možnosť ako sa domáhať ochrany vlastníctva podľa § 135 c OZ, pretože nemožno nad rozsah stavebného povolenia zasiahnuť do jeho vlastníckych práv. Realizáciou stavby v rozpore so stavebným povolením môže dôjsť k znehodnoteniu pozemku a teda neprípustnému obmedzeniu vlastníctva, napr. tak, že ak je trasa plynovodu vedená v rozpore so stavebným povolením, znemožňuje ďalšie využitie pozemku napr. na výstavbu.

Podľa § 135c ods. 1 OZ Ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil (ďalej len "vlastník stavby").

Cudzím pozemkom pre zriaďovateľa stavby alebo staviteľa je každý pozemok, ku ktorému nemá vlastnícke alebo spoluvlastnícke právo, prípadne iné právo umožňujúce výstavbu. Ak stavebník zriadi stavbu na takomto pozemku, ide o neoprávnenú stavbu.

Neoprávnená stavba je spravidla aj nepovolenou stavbou, t.j. stavbou, na ktorú nebolo v stavebnom konaní vydané povolenie podľa stavebno-právnych predpisov (zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov). Na druhej strane však treba uviesť, že napriek tomu, že na stavbu bolo vydané stavebné povolenie v zmysle citovaných predpisov, môže ísť o neoprávnenú stavbu.

Zákon upravuje tri spôsoby vyrovnaní vzťahov medzi stavebníkom a vlastníkom pozemku. Všetky tieto spôsoby sú viazané na návrh vlastníka pozemku, ktorý má v tomto prípade výlučnú aktívnu legitimáciu.

Poradie spôsobov vyrovnaní právnych vzťahov medzi neoprávneným stavebníkom a vlastníkom pozemku určuje zákon. Vlastník sa môže ochrany domáhať tak, že bude žalovať:

V prvom rade o odstránenie stavby na jeho pozemku na náklady žalovaného neoprávneného stavebníka. Záver o použití tejto občianskoprávnej sankcie by sa mal opierať o zistenie zavinených hrubých porušení práv vlastníka pozemku stavebníkom a o také isté zanedbanie povinností neoprávneného stavebníka. Predpokladom na takýto záver je to, že odstránenie stavby je účelné; účelnosť treba v týchto súvislostiach posudzovať so zreteľom na záujmy vlastníka pozemku a možnosť využiť pozemok pre neho ekonomicky výhodnejšie. Pozemok navrhovateľa je znehodnotený do tej miery, že nemôže realizovať pri súčasnej trase plynovodu výstavbu športovej haly.

Pritom verejný záujem na riadnom zabezpečení distribúcie zemného plynu jeho odberateľom nebude ohrozený, pretože technické riešenie realizáciou preložky umožní ďalej distribuovať zemný plyn.

Navrhovateľ preukázal vlastnícke právo k pozemku a zároveň bolo preukázané, že odporca nie je oprávnený z vecného bremena k predmetnej nehnuteľnosti a preto súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Súd nemohol rozhodnúť viazaný § 135 c OZ o preložení stavby, ale len o jej odstránení.

Verejný záujem na riadnom zabezpečení distribúcie zemného plynu jeho odberateľom nebude ohrozený, pretože technické riešenie realizáciou preložky umožní ďalej distribuovať zemný plyn.

Súčasťou rozsudku je aj znalecký nákres vyhotovený Ing. Františkom Skušekom dňa 28. 8. 2013.

Podľa § 160 ods. 1 veta prvá O.s.p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, súd môže určiť dlhšiu lehotu.

Vzhľadom na povahu prejednávanej veci a na povinný nárok súd určil lehotu na plnenie 6 mesiacov. Prihliadol na to, že odstráneniu plynárenského zariadenia musí predchádzať úradný postup na stavebnom úrade, ktorý vrátane následnej realizácie nie je možné dosiahnuť v lehote 3 dní. Taktiež prípadná preložka vedenia musí podliehať úradnému postupu pred stavebným úradom, ktorý si vyžiada dlhšiu lehotu.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Navrhovateľ ako úspešný účastník konania má právo na náhradu trov konania, ktoré spočívajú zo zaplateného súdneho poplatku z návrhu vo výške 99,50 Eur a trov znalečného vo výške 146,34 Eur vyplateného z preddavku, ktorý na účet tunajšieho súdu zložil navrhovateľ.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom tohto súdu na Krajský súd v Trenčíne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 42 ods. 3 O.s.p. musí byť z podaného odvolania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno

odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 2 O.s.p. ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.